

dne 20. 1. 2020

č. j. 31 A 103/2016 -409

C-86/20-1-

V Brně

dne 10-02-2020

USNESENÍ

Krajský soud v Brně rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Jaroslavy Skoumalové a soudců Mgr. Petra Sedláka, PhD. a JUDr. Václava Štencla, MA ve věci

žalobce: **Vinařství U Kapličky s.r.o.**, IČO 27682277
sídlem Vinařská 484, 691 05 Zaječí
zastoupený advokátem JUDr. Vojtěchem Mihalíkem
sídlem Brněnská 154/32, 692 01 Mikulov

proti
žalovanému: **Státní zemědělská a potravinářská inspekce, ústřední inspektorát**
sídlem Květná 504/15, 603 00 Brno

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 4. 8. 2016, č. j. SZPI/AO787-37/2015

takto:

I. Soudnímu dvoru Evropské unie se předkládají následující předběžné otázky:

- 1) Představuje dokument V I 1 vydaný na základě nařízení Komise (ES) č. 555/2008 ze dne 27. června 2008, kterým se stanoví prováděcí pravidla k nařízení Rady (ES) č. 479/2008 o společné organizaci trhu s vínem, pokud jde o programy podpory, obchod se třetími zeměmi, produkční potenciál a kontroly v odvětví vína obsahující osvědčení autorizovaného subjektu třetí země, že výrobek byl vyroben za použití enologických postupů doporučených a zveřejněných OIV nebo schválených Společenstvím, pouhou administrativní podmínku pro vstup vína na území Evropské unie?
- 2) Brání unijní právo vnitrostátnímu pravidlu, které umožňuje obchodníkovi s vínem dovezeným z Moldavska zprostit se odpovědnosti za správný delikt spočívající v uvedení vína podrobeného enologickým postupům nepovoleným v Evropské unii do oběhu, není-li vnitrostátními orgány vyvrácena domněnka tohoto obchodníka, že víno bylo vyrobeno za použití enologických postupů schválených Evropskou unií, kterou mohl nabýt z dokumentu V I 1 vydaného Moldavskými orgány na základě nařízení Komise (ES) č. 555/2008 ze dne 27. června 2008, kterým se stanoví prováděcí pravidla k nařízení Rady (ES) č. 479/2008 o společné organizaci trhu s vínem, pokud jde o programy podpory, obchod se třetími zeměmi, produkční potenciál a kontroly v odvětví vína?

II. Řízení se přerušuje.

Zapsáno do rejstříku podání Soudního dvora pod číslem <u>1143367</u>
V Lucemburku dne <u>18. 02. 2020</u>
Fax/e-mail: _____
Podáno dne: <u>18/02/20</u>
Vedoucí kanceláře, Soudního dvora v.Z. Miroslav Alexejev Vedoucí oddělení

CURIA GRIFFE Luxembourg
Enregistré 18. 02. 2020

M

Odůvodnění:

I. Předmět řízení

1. Rozhodnutím Státní zemědělské a potravinářské inspekce, Inspektorátu v Brně ze dne 14. 1. 2016, č. j. SZPI/AO787-29/2015 (dále jen „prvostupňové rozhodnutí“) byl žalobce shledán vinným ze spáchání správních deliktů podle § 39 odst. 1 písm. ff) zákona č. 321/2004 Sb., o vinohradnictví a vinařství, ve znění účinném do 31. 3. 2017 (dále jen „zákon o vinohradnictví a vinařství“) a byla mu uložena pokuta ve výši 2 100 000 Kč a povinnost uhradit náklady laboratorního rozboru ve výši 86 420 Kč. Správních deliktů se měl žalobce dopustit tím, že uváděl do oběhu vína, země původu Moldavsko, jež byla podrobena nepovoleným enologickým postupům, čímž porušil čl. 80 odst. 2 písm. a) nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1308/2013, kterým se stanoví společná organizace trhů se zemědělskými produkty a zrušují nařízení Rady (EHS) č. 922/72, (EHS) č. 234/79, (ES) č. 1037/2001 a (ES) č. 1234/2007 (dále jen „nařízení č. 1308/2013“). V některých případech měl žalobce také porušit čl. 80 odst. 2 písm. c) nařízení č. 1308/2013, podle něhož se tyto výrobky neuvádějí na trh v Unii dále tehdy, nejsou-li v souladu s pravidly stanovenými v příloze VIII, podle níž je povoleno zvyšování přirozeného obsahu alkoholu v procentech objemových, které nepřekračuje mezní hodnotu 3 % objemová. Proti prvostupňovému rozhodnutí brojil žalobce odvoláním, jež žalovaný rozhodnutím ze dne 4. 8. 2016, č. j. SZPI/AO787-37/2015 (dále jen „napadené rozhodnutí“) zamítl, přičemž prvostupňové rozhodnutí potvrdil.
2. Žalobce napadl toto rozhodnutí žalobou, v níž mimo jiné namítá, že se žalovaný dostatečně nevypořádal s tvrzenou liberací (zproštěním zodpovědnosti za uvedené správní delikty). Důvod liberace spatřuje v tom, že víno doprovázely dokumenty V I 1 vydané Moldavskými orgány na základě nařízení Komise (ES) č. 555/2008 ze dne 27. června 2008, kterým se stanoví prováděcí pravidla k nařízení Rady (ES) č. 479/2008 o společné organizaci trhu s vínem, pokud jde o programy podpory, obchod se třetími zeměmi, produkční potenciál a kontroly v odvětví vína (dále jen „nařízení č. 555/2008“). Víno tedy nechal zkontrolovat zprostředkovaně státním orgánem autorizovaným Evropskou unií. Ve správním řízení proto navrhl provedení dokazování dokumenty V I 1 k jednotlivým kontrolovaným vínům.
3. Žalovaný ve správním řízení dokazování dokumenty V I 1 neprovedl (a tyto doklady ani od žalobce nevyžádal), neboť dospěl k závěru, že spoléhání se na dokumenty V I 1 (aniž by žalobce nechal provést laboratorní rozbor šarží dodaného vína) nemůže být postačující ke zproštění se odpovědnosti za dané správní delikty.
4. Krajský soud v Brně v rozsudku ze dne 26. 4. 2018, č. j. 31 A 103/2016-107, dospěl k závěru, že v dané věci nebylo principiálně vyloučeno, aby se žalobce zprostil odpovědnosti za správní delikty z důvodu, že se spoléhal na dokument V I 1. Jestliže autorizovaný subjekt třetí země v dokumentu V I 1 osvědčí, že výrobek byl vyroben za použití enologických postupů schválených Evropskou unií, pak se osoba obchodující s vínem opatřeným tímto dokumentem může spoléhat na pravdivost takového osvědčení. Krajský soud zároveň předestřel další okolnosti, které je nutno zkoumat pro posouzení, zda se žalobce skutečně zprostil své odpovědnosti, a uzavřel, že pro toto posouzení chybí ve správním spise jednoznačná skutková zjištění. Napadené rozhodnutí proto zrušil a věc vrátil žalovanému k dalšímu řízení.
5. Na základě kasační stížnosti žalovaného následně Nejvyšší správní soud rozsudkem ze dne 16. 8. 2018, č. j. 7 As 217/2018, zrušil rozsudek Krajského soudu v Brně ze dne 26. 4. 2018, č. j. 31 A 103/2016-107, a věc vrátil tomuto soudu k dalšímu řízení. Dospěl totiž k závěru, že předložení dokladu V I 1 není dostatečné k liberaci. K charakteru tohoto dokumentu uzavřel, že jde pouze o administrativní povolení ke vstupu předmětného vína do prostoru EU.

6. Na základě tohoto závazného právního názoru následně Krajský soud přistoupil k zamítnutí žaloby rozsudkem ze dne 21. 11. 2018, č. j. 31 A 103/2016-154. Následnou kasační stížnost zamítl také Nejvyšší správní soud rozsudkem ze dne 27. 3. 2019, č. j. 9 As 418/2018-48. Na základě ústavní stížnosti žalobce pak byly oba tyto rozsudky zrušeny nálezem Ústavního soudu ze dne 5. 9. 2019, sp. zn. II. ÚS 1608/19. Ústavní soud primárně shledal porušení práva žalobce na spravedlivý proces v důsledku toho, že se Nejvyšší správní soud zásadně vymezil proti právním závěrům krajského soudu týkajících se závaznosti osvědčení obsaženého v dokumentu V I 1 jako institutu unijního práva, neboť dle Ústavního soudu tak mohl učinit teprve poté, co by předložil předběžnou otázku Soudnímu dvoru Evropské unie.

II. Relevantní právní úprava

7. Jádrem žalobní námítky, které se týká předkládaná předběžná otázka, je interpretace a aplikace vnitrostátního ustanovení o liberaci (zproštění se objektivní odpovědnosti za správní delikt, tj. odpovědnosti bez ohledu na zavinění), kterou do značné míry pro nyní projednávanou věc vyřešil Ústavní soud ve shora uvedeném nálezu. Jde o čisté vnitrostátní ustanovení, kterým nebylo implementováno žádné pravidlo unijního práva. Závěry Ústavního soudu, které jsou pro zdejší soud závazné, jsou ovšem do určité míry podmíněné správným zodpovězením otázky, jakou povahu má dokument V I 1 vydaný podle nařízení č. 555/2008. Ústavní soud poukázal na to, že povaha dokumentu V I 1 je pro dané řízení významná, a zároveň zdůraznil, že sám nemá pravomoc hledat správné uplatnění unijního práva nebo autoritativně vykládat jeho obsah. Unijní právo tedy hraje zásadní roli z hlediska toho, zda je správné původní východisko zdejšího soudu (ke kterému se přiklonil i Ústavní soud), že dokument V I 1 není pouhou administrativní podmínkou pro vstup vína na území EU. Z tohoto pohledu jsou stěžejní ustanovení nařízení č. 555/2008. Jelikož v daném případě jde o zproštění odpovědnosti za správní delikt, který fakticky spočívá v porušení nařízení č. 1308/2013, uvádí soud dále také dotčená ustanovení tohoto předpisu.

II.A. Vnitrostátní právo

8. Podle § 39 odst. 1 písm. ff) zákona o vinohradnictví a vinařství právnická nebo podnikající fyzická osoba se jako výrobce nebo jako osoba uvádějící produkt do oběhu dopustí správního deliktu tím, že poruší povinnost stanovenou předpisem Evropské unie upravujícím oblast vinohradnictví, vinařství nebo obchodu s produkty.
9. Podle § 40 odst. 1 zákona o vinohradnictví a vinařství právnická osoba za správní delikt neodpovídá, jestliže prokáže, že vynaložila veškeré úsilí, které bylo možno požadovat, aby porušení povinnosti zabránila.

III.B. Unijní právo

10. Článek 40 nařízení č. 555/2008 stanoví: „*Osvědčení a zpráva o výsledku rozboru podle čl. 82 odst. 3 písm. a) a b) nařízení (ES) č. 479/2008 tvoří jediný doklad, jehož:*
- a) část „osvědčení“ je vystavena subjektem třetí země, ze které výrobek pochází;*
 - b) část „zpráva o výsledku rozboru“ je vystavena úřední laboratoří uznanou třetí zemí, ze které výrobek pochází.“*
11. Článek 41 nařízení č. 555/2008 stanoví: „*Zpráva o výsledku rozboru obsahuje tyto údaje:*
- a) pro víno a částečně zraješený broznový mošt:

 - i) celkový obsah alkoholu v % objemových;*
 - ii) skutečný obsah alkoholu v % objemových;**
 - b) pro broznový mošt a broznovou šťávu: hustotu;*
 - c) pro víno, broznový mošt a broznovou šťávu:*

- i) celkový suchý extrakt;*
- ii) celkový obsah kyselin;*
- iii) obsah těkavých kyselin;*
- iv) obsah kyseliny citronové;*
- v) celkový obsah oxidu siřičitého;*
- vi) přítomnost odrůd získaných mezdruhovým křížením (přímé pěstitelské hybridy nebo jiné odrůdy, které nepatří k druhu *Vitis vinifera*).“*

12. Článek 43 odst. 1 nařízení č. 555/2008 stanoví: „Osvědčení a zpráva o výsledku rozboru pro každou zásilku určenou pro dovoz do Společenství se vyplňují na samostatném dokladu V I 1.
Doklad uvedený v prvním pododstavci se vyplňuje na formuláři V I 1, který odpovídá vzoru z přílohy IX. Je podepsán odpovědným pracovníkem úředního subjektu a odpovědným pracovníkem uznané laboratoře podle článku 48.“
13. Článek 48 odst. 1 věta první nařízení č. 555/2008 stanoví: „Komise na základě sdělení příslušných orgánů třetích zemí vypracuje a aktualizuje seznamy názvů a adres úředních subjektů, laboratoří a producentů vína, kteří jsou oprávněni k vystavení dokladu V I 1.“
14. Článek 51 nařízení č. 555/2008 stanoví: „Mají-li příslušné orgány členského státu podezření, že výrobek pocházející ze třetí země neodpovídá čl. 82 odst. 1 a 2 nařízení (ES) č. 479/2008, uvedomí o tom neprodleně Komisi.“
15. Příloha IX k nařízení č. 555/2008 obsahuje vzor formuláře V I 1, který pod bodem 9 obsahuje následující text, u něž se mají odpovídající údaje zaškrtnout křížkem: „Výše uvedený výrobek ⁽¹⁾ je/ není určen k přímé lidské spotřebě, odpovídá definicím nebo kategoriím výrobků z révy vinné přijatým Evropským společenstvím a byl vyroben za použití enologických postupů ⁽²⁾ doporučených a zveřejněných OIV/ schválených Společenstvím.“ Poznámka ⁽³⁾ v daném textu označuje pokyn k označení odpovídajícího údaje křížkem. Zkratka OIV pak označuje Mezinárodní úřad pro víno a révu vinnou.
16. Článek 80 odst. 2 nařízení č. 1308/2013 stanoví: „Výrobky uvedené v příloze VII části II se neuvádějí na trh v Unii, pokud:
 - a) byly podrobeny enologickým postupům, které nejsou v Unii povoleny;
 - b) byly podrobeny enologickým postupům, které nejsou povoleny na vnitrostátní úrovni; nebo
 - c) nejsou v souladu s pravidly stanovenými v příloze VIII.“

III. Rozbor předkládané předběžné otázky

17. Jak již soud uvedl, podstatou žalobní námítky, jíž se týká předkládaná předběžná otázka, je interpretace a aplikace vnitrostátního pravidla o zproštění odpovědnosti za správní delikt. K této otázce se závazně vyslovil v této věci Ústavní soud, ovšem s výhradou, že není orgánem, který by měl pravomoc autoritativně vykládat obsah unijního práva. Východiskem pro závěry Ústavního soudu byl přitom závěr, že dokument V I 1 vydaný na základě nařízení č. 555/2008 není pouhou administrativní podmínkou pro vstup vína na území Evropské unie. V této otázce se Ústavní soud přiklonil k právnímu názoru zdejšího soudu, vyslovenému v rozsudku ze dne 26. 4. 2018, č. j. 31 A 103/2016-107.

III.A. Povaha dokumentu V I 1

18. Co se týče povahy dokumentu V I 1, hodlá zdejší soud setrvat na svém původním právním názoru a v určitém ohledu jej upřesnit ve světle závěrů Ústavního soudu.
19. Dokument V I 1 nelze podle názoru zdejšího soudu redukovat na pouhou administrativní formalitu pro celní účely, z níž by obchodník s vínem nemohl usuzovat ničeho ve vztahu ke kvalitě dovezeného vína. Nařízení č. 555/2008 je totiž do značné míry postaveno na důvěře

Evropské unie v osvědčení vystavované autorizovanými subjekty třetích zemí, v nichž tyto subjekty potvrzují, že výrobek byl vyroben za použití enologických postupů schválených Evropskou unií (potažmo odpovídajícím enologickým postupům OIV).

20. Z nařízení č. 555/2008 přímo neplyne, že by Evropská unie prováděla autorizaci či jinak schvalovala, které úřední subjekty či laboratoře třetích zemí mohou vystavovat dokument V I 1. Komise na základě nařízení pouze vede seznam subjektů, které jsou podle třetí země oprávněny doklad vystavovat. Samotnou autorizaci provádí třetí země, nikoliv Evropská unie. Na druhou stranu nařízení nemůže nahradit akty mezinárodního práva veřejného, a nereguluje tudíž například vztah třetí země a Evropské unie. Z nařízení proto neplyne oprávnění třetí země nahlásit jakýkoliv subjekt, pokud jej Evropská unie jakýmkoliv aktem mezinárodního práva veřejného neakceptuje (byť by se mělo jednat o konkludentní jednání). Přinejmenším zanesením oprávněné osoby třetí země na seznam vedený dle čl. 48 nařízení č. 555/2008 Evropská unie akceptuje tento subjekt jako subjekt oprávněný vydávat osvědčení, které bude uznávat.
21. Smyslem právní úpravy obsažené v hlavě třetí nařízení č. 555/2008 a zejména pak standardizace dokumentů doprovázejících vinařské produkty je zjevně usnadnit mezinárodní obchod s těmito produkty za pomoci jednoho z typických nástrojů mezinárodního obchodu (a v rámci Evropské unie také základního principu, na němž je postaven volný pohyb zboží), a sice uznávání certifikátů – v tomto případě uznávání osvědčení třetí země vystaveného v rámci standardizovaného dokumentu V I 1.
22. Krajský soud proto nemá pochybnosti o tom, že samotná Evropská unie právní úpravou obsaženou v nařízení č. 555/2008 a uváděním autorizovaných subjektů na seznamu vedeného dle jeho čl. 48 projevuje důvěru v osvědčení vystavované těmito subjekty a bez dalšího tato osvědčení uznává. Tato důvěra pochopitelně nemůže být neomezená a samo nařízení počítá s tím, že může být zjištěno zneužívání této důvěry (viz např. čl. 51). V takovém případě je pak prostor pro to, aby Evropská unie ochránila unijní trh opět cestou aktů mezinárodního práva veřejného, a není tudíž zatížena případnou zdlouhavostí unijního legislativního procesu. Je tedy zřejmé, že Evropská unie může zasáhnout poměrně operativně a dokud tak neučiní, lze předpokládat, že nadále důvěřuje subjektům autorizovaným třetími zeměmi a uvedeným na seznamu dle čl. 48 nařízení č. 555/2008.
23. Žalovaný dodatečně předložil řadu dokumentů, které mají dokládat, že správní orgány české republiky upozornily Komisi na „problematičnost“ vín dovážených z Moldavska a že bylo ohledně této otázky vedeno několik bilaterálních jednání mezi českou a moldavskou stranou. Tyto dokumenty však v první řadě dokládají aktivitu českých orgánů toliko po spáchání předmětných správních deliktů. Ani tak ovšem nevyvrací, že Evropská unie jako celek hodlá i nadále důvěřovat osvědčením vydaným autorizovaným subjektem z Moldavska. Ať už je absence reakce ze strany Komise jejím záměrem či pouze důsledkem nedostatečné komunikace s českými vnitrostátními orgány, individuální snaha českých vnitrostátních orgánů změnit přístup moldavského subjektu autorizovaného k testování vyvážených vín a vystavování osvědčení na dokumentu V I 1 nemůže nic změnit na povaze dokumentu V I 1. Nutno podotknout, že konkrétní rozsah tvrzené „problematičnosti“ vín dovážených z Moldavska není zdejšímu soudu znám a nebyl v přezkoumávaném správním řízení nikterak přiblížen (zejména nebylo blíže zdůvodněno, do jaké míry měl o této problematice vědět právě žalobce).
24. Na základě výše uvedeného má zdejší soud za to, že dokument V I 1 není pouhou administrativní formalitou pro celní účely a u obchodníka s vínem může osvědčení obsažené na tomto dokumentu vzbuzovat dojem, že dovážené víno splňuje určité kvalitativní standardy.

III.B. Důsledky pro aplikaci vnitrostátního práva

25. Pro případ, že se Soudní dvůr Evropské unie přikloní k výše uvedenému právnímu názoru, považuje krajský soud za vhodné přiblížit také konkrétní důsledky tohoto právního názoru pro následnou aplikaci vnitrostátního práva, konkrétně pravidla o liberaci obsaženého v § 40 odst. 1 zákona o vinohradnictví a vinařství.
26. Prvotním závěrem, který na základě uvedeného právního názoru vyslovil zdejší soud i následně Ústavní soud, je možnost subjektu zprostit se odpovědnosti za správní delikt spočívající v uvádění vína, které bylo vyrobeno v rozporu s enologickými postupy schválenými Evropskou unií, do oběhu poukazem na osvědčení obsažené na dokumentu V I 1. Opatření si takového osvědčení může představovat vynaložení veškerého úsilí, které bylo po něm možno požadovat, aby porušení povinnosti zabránil. Vychází-li právní úprava z důvěry Evropské unie v pravdivost osvědčení vystavovaných autorizovanými osobami třetích zemí v dokumentu V I 1, pak by bylo jen stěží ospravedlnitelné obecně žádat po subjektech obchodujících s vínem opatřeným dokumentem V I 1, aby naopak osvědčení nedůvěřovaly a jeho pravdivost prověřovaly. Vyžadování provádění dalších rozborů ze strany těchto subjektů (neexistují-li rozumné pochybnosti o pravdivosti osvědčení) směřuje zcela proti smyslu úpravy obsažené v hlavě třetí nařízení č. 555/2008. Její zakotvení by totiž bylo zcela nadbytečné, jestliže by subjekty obchodující s vínem měly z vlastní iniciativy zajišťovat další, obsahově totožné, osvědčení o splnění kritérií požadovaných Evropskou unií na vlastnosti vína.
27. Jestliže autorizovaný subjekt třetí země v dokumentu V I 1 osvědčí, že výrobek byl vyroben za použití enologických postupů schválených Evropskou unií (potažmo odpovídajícím enologickým postupům OIV), pak se osoba obchodující s vínem opatřeným tímto dokumentem může spoléhat na pravdivost takového osvědčení. Není přitom důležité, že samotné osvědčení neuvádí, jaké konkrétní analýzy byly provedeny a s jakými výsledky.
28. Je však nutno zdůraznit, že možnost zprostit se odpovědnosti za správní delikt neznamená, že by obchodníci s vínem doprovázeným dokumentem V I 1 opatřeným příslušným osvědčením byli automaticky zbaveni odpovědnosti za správní delikty spočívající v porušování enologických postupů schválených Evropskou unií. Pro posouzení, zda pro zproštění odpovědnosti v konkrétním případě postačovalo spoléhání se na obsah dokumentu V I 1, je nutno zkoumat veškeré okolnosti případu. Na základě dokumentu V I 1 se obchodník s vínem může v obecné rovině oprávněně domnívat, že víno splňuje příslušná kvalitativní kritéria. Mohou však být zjištěny skutečnosti, které v konkrétním případě takovou domněnku vyvracejí nebo které znemožňují ztotožnit víno s příslušným dokumentem V I 1.
29. Tak jako není bezmezná důvěra Evropské unie v pravdivost osvědčení (viz např. možnost postupu podle čl. 51 nařízení č. 555/2008, s čímž souvisejí případné následné kroky Komise vůči autorizovaným subjektům třetích zemí), nemůže být bezmezná ani důvěra obchodníka s vínem v pravdivost osvědčení. Spoléhání se na osvědčení proto není možné považovat za vynaložení veškerého úsilí v případě, že pachatel správního deliktu věděl nebo objektivně musel vědět, že dovezené víno požadavky na enologické postupy s nikoliv zanedbatelnou mírou pravděpodobnosti nemusí splňovat.
30. Jak uvedl Ústavní soud, je nutno v konkrétním případě hodnotit, zda je kontrola prováděna přímo u dovozce vína či u jeho dalšího prodejce, zda je prováděna bezprostředně po jeho dovozu, anebo naopak s výraznějším časovým odstupem, a také, zda se objeví indicie, které validitu osvědčení na dokumentu V I 1 zpochybňují. Břemeno tvrzení ohledně těchto indicií, pokud má dojít až k uložení správního trestu, však spočívá již na správním orgánu.
31. Podle Ústavního soudu je také primárně na správním orgánu, aby uplatnil případné pochybnosti ohledně toho, zda kontrolované víno je skutečně vínem, k němuž bylo vystaveno osvědčení na dokumentu V I 1, respektive zda s vínem nebylo po vystavení osvědčení manipulováno. Byly-li

by tyto pochybnosti opodstatněné konkrétními skutkovými zjištěními, musel by obchodník s vínem takové pochybnosti vyvrátit, aby bylo možné ztotožnit předmětné víno s příslušným dokumentem V I 1. Pouze v takovém případě totiž může mít jeho domněnka naplnění kvalitativních kritérií vína spojená s dokumentem V I 1 reálný základ.

32. V projednávané věci žalobce ve správním řízení konkrétní dokumenty V I 1 nepředložil, pouze navrhl důkaz těmito dokumenty. Správní orgány si však tyto dokumenty nevyžádaly s tím, že nejsou pro rozhodnutí ve věci samé vůbec potřebné. Ačkoliv se ve světle této skutečnosti mohou zdát předkládané otázky jako akademické, jejich zodpovězení je stěžejní pro rozhodnutí soudu. Pokud by totiž dokument V I 1 obecně měl pouze povahu administrativní formality pro dovoz vína, a obchodník s vínem by z něho tudíž vůbec nemohl vyvozovat žádné předpoklady ohledně kvality vína, nebylo v daném správním řízení vůbec potřeba konkrétní dokumenty V I 1 vyžadovat. Důsledkem je nedůvodnost dané žalobní námitky. Pokud ovšem dokument V I 1 nemá charakter pouhé administrativní formality, platí jednoznačný závěr Ústavního soudu, že opatření si tohoto dokumentu mohlo mít za následek liberaci žalobce, a správní orgány proto měly zkoumat a hodnotit konkrétní okolnosti případu pro účely posouzení, zda se žalobce skutečně zprostil odpovědnosti za správní delikt či nikoliv. Důsledkem je pak zrušení správního rozhodnutí s tím, že v dalším řízení musejí být správním orgánem tyto okolnosti dále zkoumány a posuzovány.

III.C. Soulad vnitrostátního pravidla o liberaci s unijním právem

33. Ačkoliv zdejší soud nemá pochybnosti o souladu výše uvedených důsledků aplikace vnitrostátního práva s unijním právem, přistoupil také k položení druhé otázky, a to především proto, aby předešel možnosti, že by předběžná otázka byla pojata příliš úzce v důsledku nesprávného vymezení toho, do jaké míry jde v projednávané věci o interpretaci unijního práva a do jaké míry jde již o interpretaci čistě vnitrostátní právní úpravy. Kromě toho možnost liberace se také nepřímou dotýká prosazování samotných unijních pravidel pro enologické postupy, konkrétně článku 80 odst. 2 nařízení č. 1308/2013. I z tohoto důvodu považuje soud za vhodné, aby měl Soudní dvůr Evropské unie prostor vyjádřit se nejen k samotné povaze dokumentu V I 1, ale celkově k právnímu názoru zastávanému zdejším soudem (i Ústavním soudem) ohledně aplikace vnitrostátního práva, a to v širších souvislostech.
34. Jelikož z pohledu unijního práva je lhostejné, nakolik je vnitrostátní pravidlo explicitně vyjádřeno v textu zákona, přistoupí soud pro účely druhé otázky k formulaci konkrétního vnitrostátního pravidla platného pro nyní projednávanou věc, které jednak vychází z ustanovení 40 odst. 1 zákona o vinohradnictví a vinařství, jednak je konkretizováno závěry Ústavního soudu vyslovenými v nyní projednávané věci. S ohledem na povahu rozhodovací činnosti Ústavního soudu lze totiž toto vnitrostátní pravidlo považovat v dané konkrétní věci za konečné a pro všechny soudy závazné. Toto vnitrostátní pravidlo, na jehož soulad s unijním právem se zdejší soud táže, lze shrnout následovně: Obchodník s vínem dovezeným z Moldavska se může zprostit odpovědnosti za správní delikt spočívající v uvedení vína podrobeného enologickým postupům nepovoleným v Evropské unii do oběhu, není-li vnitrostátními orgány vyvrácena domněnka tohoto obchodníka, že víno bylo vyrobeno za použití enologických postupů schválených Evropskou unií, kterou mohl nabýt z dokumentu V I 1 vydaného Moldavskými orgány na základě nařízení č. 555/2008.
35. Jak bylo uvedeno výše, pro aplikaci uvedeného pravidla je nutno zohlednit řadu dílčích skutkových okolností a navíc z něj plyne několik výjimek. Podstatou druhé otázky tedy je, zda je možnost zproštění se odpovědnosti za správní delikt na základě uvedených skutečností z pohledu unijního práva principiálně vyloučena, potažmo zda z unijního práva plynou jiné překážky pro uplatňování takového pravidla, které musejí vnitrostátní orgány zkoumat.

36. Jelikož zdejší soud neshledává žádnou překážku pro aplikaci uvedeného vnitrostátního pravidla (shledá-li Soudní dvůr, že dokument V I 1 není pouhou administrativní formalitou pro celní účely), nepovažuje za potřebné uvádět další argumentaci pro tento závěr.

IV. Závěr

37. S ohledem na výše uvedené pokládá Krajský soud v Brně Soudnímu dvoru Evropské unie následující otázky:
- 1) Představuje dokument V I 1 vydaný na základě nařízení Komise (ES) č. 555/2008 ze dne 27. června 2008, kterým se stanoví prováděcí pravidla k nařízení Rady (ES) č. 479/2008 o společné organizaci trhu s vínem, pokud jde o programy podpory, obchod se třetími zeměmi, produkční potenciál a kontroly v odvětví vína obsahující osvědčení autorizovaného subjektu třetí země, že výrobek byl vyroben za použití enologických postupů doporučených a zveřejněných OIV nebo schválených Společenstvím, pouhou administrativní podmínkou pro vstup vína na území Evropské unie?
 - 2) Brání unijní právo vnitrostátnímu pravidlu, které umožňuje obchodníkovi s vínem dovezeným z Moldavska zprostit se odpovědnosti za správní delikt spočívající v uvedení vína podrobeného enologickým postupům nepovoleným v Evropské unii do oběhu, není-li vnitrostátními orgány vyvrácena domněnka tohoto obchodníka, že víno bylo vyrobeno za použití enologických postupů schválených Evropskou unií, kterou mohl nabýt z dokumentu V I 1 vydaného Moldavskými orgány na základě nařízení Komise (ES) č. 555/2008 ze dne 27. června 2008, kterým se stanoví prováděcí pravidla k nařízení Rady (ES) č. 479/2008 o společné organizaci trhu s vínem, pokud jde o programy podpory, obchod se třetími zeměmi, produkční potenciál a kontroly v odvětví vína?
38. V návaznosti na položení předběžných otázek soud podle § 48 odst. 1 písm. b) s. ř. s. přerušil řízení. Poté, co Soudní dvůr o předložených otázkách rozhodne, bude v řízení pokračováno (§ 48 odst. 6 s. ř. s.).

Poučení:

Proti tomuto usnesení nejsou opravné prostředky přípustné (§ 53 odst. 3 s. ř. s. *a contrario*).

Brno 14. ledna 2020

JUDr. Jaroslava Skoumalová v. r.
předsedkyně senátu

Shodu s prvopisem potvrzuje Petra Hladíková.